

EGYSZER ÉLÜNK

Engedd hozzám a férjedet! Ezt mondta, és nézett rám komoly arckifejezéssel. Nem mosolygott, pedig akárhányszor találkoztam vele, mindig feltűnt, hogy sose komolyodik el, folyton az a gyerekes mosoly ül az arcán, amitől kétoldalt gödrök keletkeznek, és olyan, mint aki a következő pillanatban mindjárt elneveti magát. De most nem. Most nem látszott rajta, egyáltalán nem, komoly volt és határozott, úgy mondta, hogy engedjem hozzá a férjemet.

Régóta sejtettem, hogy van köztük valami, több, mint barátság. Hogy jó barátok, azt eleve tudtam, sokat beszélt róla a férjem, milyen remek kolléga, mennyi mindenben segít neki. Feltűnhetett volna, hogy eleinte folyton róla beszél, aztán egy idő óta elhallgatott vele, de az az igazság, az utóbbi időkben nem is nagyon figyeltem már, s amint megszólalt, betéve tudtam minden mondata folytatását. Fújta a magáét, nem terheltem az agyamat felesleges részletekkel. Az ő dolga, gondoltam, az ő munkája, én se beszélek neki a kórházról, minek, segíteni úgyse tud a gondjaimon, a problémákat bent kell megoldanunk, elég, ha otthon egymagam töprengök rajtuk. Ő pedig mesélte a kolléganőjét, hogy mennyire szellemes, hogy végre egy értelmes, nyitott ember a szerkesztőségben, eddig csupa korlátolt, öntelt hólyag ült ott bent mellette, kortól függetlenül, a fiatalok talán még rosszabbak, mint az idősebbek, nem lehet velük semmi másról beszélni, mint a pártjuk programjáról vagy éppen a Soros szakmai konferencián készített interjúról, hogy ők micsoda fogást csináltak. Akkora jelentőséget tulajdonítanak maguknak, mintha legalábbis a *New York Times*-nál vagy a *Le Monde*-nál volnának szerkesztők, és nem egy poros vidéki kisváros helyi újságjának szerkesztőségében kuksolnának napestig. Így mondta a férjem az elején, mert ő maga sem volt elragadtatva újságírói tevékenységétől, csak az állandó bevétel miatt csinálta. Nem is tekintette magát komoly újságírónak, megírta becsületesen, amit vállalt, kiment riportra, ahova küldték, de igazából a futballon kívül nem érdekelte semmi. Talán még a madarak, mert a futballbíráskodás mellett időnként solymászott is a megye solymászaival.

Huszonöt éve élünk együtt. Két évig nem is házasodtunk össze, mikor aztán terhes lettem, azt hiszem, anyósom unszolására végül kötélnek álltam. Persze, anyám meg a nagyapám is folyton rágta a fülemet, de én szívem sze-

rint nem mentem volna férjhez hozzá. Nem hittem, hogy egy életet leélek majd vele, akkor meg minek. Ezt gondoltam akkor, nem számítottam rá, hogy eltelik huszonöt év, és mi még mindig együtt leszünk. Két ikerfiunk már fel is nőtt közben, mi több, csupán a járvány miatt költöztek vissza Budapestre, egyébként külföldön dolgoznak mind a ketten.

Álmomban sem gondoltam volna én akkor, hogy idáig eljutunk! Sőt, ha most jobban belegondolok, azon kell eltűnődni, hogy vajon hová, meddig jutottunk. Nincsenek itthon a gyerekek, itt vagyunk ketten, és nem tudunk egymással mit kezdeni.

Nem tudom, a férjem kolléganője mikor járt utoljára nálunk. Már a járvány előtt sem jött egy ideje, sejtem is, mióta és miért nem. Megértem, amióta közelebbi viszonyba kerültek, mi sem természetesebb, mint hogy nem szerette volna intézményesíteni magát nálunk.

Valahogy nem tudok haragudni rá. Akkor se tudtam, amikor ült előttem itt az ebédlőasztalnál, mert mindig itt beszélgetek mindenkivel, a konyhasztalnál, a nappali konyhában, látod, tulajdonképpen három az egyben, nappali, étkező, konyha, vele is itt beszélgettem, amikor utoljára itt volt.

Nem tudtam mit mondani neki. Meglepett, persze hogy meglepett, az ember nem számít rá, hogy ennyire direkte közöljék vele, igényt tartanak a férjére, elvégre talán nem vásári portéka, amire megalkuszunk a piacon. De mégsem háborított fel. Olyan természetes elszántsággal mondta, mintha valami isteni elrendelésre cselekedne. Magabiztosan, komolyan, eltökélten, mint aki tud valamit, amit én nem tudhatok, és bár látszólag a beleegyezésemet kéri, teljesen biztos benne, hogy tőlem függetlenül is az fog történni, aminek történnie kell, és az nem más, mint hogy elviszi tőlem a férjemet.

Hogy mi változott utána, amikor elment? Tulajdonképpen semmi. A kolléganő kérdése hallatán egy pillanatra végigfutott bennem, hogy mi lesz, ha elmegy, ki fogja levinni sétálni a kutyát, amikor nekem majd ügyelni kell. Rögtön a kutyára gondoltam, nem is magamra. Neked fontosabb a kutya, mint te magad? Ezt a kérdést sokszor hallottam a barátnőimtől is, de igen, én akkor először a kutyára gondoltam, most mi lesz, mert az én munkaidőm nem olyan rugalmas, mint a férjemé.

Még egy mozzanatot ki kell emelnem abból a napból, mert azóta is nevetnem kell, ha visszagondolok rá, hogy milyen arccal lépett be a férjem a lakásba, amikor este hazajött a szerkesztőségéből. Már előre kuncogtam magamban, amikor innen a nappalirészből hallottam, hogy a szokásosnál jóval tovább szöszmötöl az előszobában, leáll játszani a kutyával, szinte láttam magam előtt, amint lassú mozdulatokkal leveti a ballonkabátját, előbb a váll-

fára akasztja föl, ami mindig ott lóg, hátha valamelyik kabáton nincsen akasztó, és folyton leesik a fogasról, ő meg nagy előszeretettel arra dobja föl a ballonkabátját, mert lusta vesződni vele. Ahogy levetette, mindig lazán rávetette, most meg hosszú másodpercekig igazgatta, és csak utána hajolt le, hogy a cipőjét is levesse. Az is eltartott egy darabig, mintha nehezebbre esne átbújni a papucsába. Hallottam, ahogy nyög közben, már a nyelvem hegyén volt a kérdés, miért nem ülsz le?, de aztán meggondoltam magamat, vártam, hogy mi lesz a folytatás, mit talál még ki, hogy minél később kelljen bejönnie.

Nem felejttem el az arcát. Mondom, nehezemre esett megállni, hogy el ne nevessem magamat. Kínomban beharaptam a számat, komolyságot erőltettem magamra, amikor megláttam. Ha azt mondom, úgy settenkedett be, mint a gyerek, aki rossz fát tett a tűzre, akkor nem mondok sokat. Zoli, merthogy Zolinak hívják, talán még nem is említettem, szóval Zoli sose szeretete a konfliktusokat. Nem is értem, hogyan volt képes megírni a cikkeit. Igaz, a munkájában tudott kemény lenni, de itthon sose, a fiúkkal is talán én voltam a keményebb, ő egyszer sem szidta össze őket, és most is lerítt róla, inkább visszatáncolna, csak hogy ne kelljen semmit mondania.

Miután az előszobában vetkőzött, úgy tett, mintha a kutya kényszeríténé, hogy játsszon vele. Fojtott hangon beszélt hozzá, és csak akkor indult el nagy nehezen, amikor a kutya jellegzetes mozdulataival előreszaladt, s innen a nappaliból nézett vissza, hogy jön-e utána, akkor aztán már nem volt más választása, kénytelen volt bejönni.

A kutya fülét piszkálta, miközben a kanapén ülve hallgatott engem. Nem beszéltem sokat, elmondtam, amit gondoltam, aztán fölálltam, összeszedtem a konyhában a mosatlan edényeket, majd olvasni kezdtem. Ő még mindig a kutyával játszott, és én voltam olyan gonosz, hogy nem könnyítettem meg a helyzetét. Egy szóval se említettem neki, hogy mi lesz majd, ha elmegy, mi lesz a kutyával, ha ügyeletben leszek. Tudtam, hogy a legnagyobb visszatartó erő eddig is a kutya volt. Tizennégy éves. Tizennégy évet leélt mellettünk, a fiúk is odavannak érte, még ha nincsenek is itthon, az ő életükben más a fontos most, de elég nekik a biztos tudat, hogy bármikor hazajönnek, Bandi itt lesz, mert a kutya nevét is elárulhatom végre, és akkor már a fiúk se maradjanak névtelenségben, Áron és Kristóf, én pedig Tímea vagyok.

Jutka, a kolléganő mondhatta el Zolinak, hogy beszélünk a kutyáról is, hogy nekem semmi kifogásom ellene, megtarthatja a kulcsát, jöhet, amikor akar, viheti Bandit sétálni, ha meg éjszakás leszek, egyedül marad. Van ku-

tyapelenka, ha Bandi nem bírja ki, amíg hazajövök, legföljebb kimegy a fürdőszobába.

Mondom, semmi nem változott, miután Zoli elment, jött, vitte a kutyát sétálni, időnként itt vacsorázott vagy ebédelt, mikor hogyan jött ki neki a lépés, sokszor hagytam is egy cédulát, hogy mit egyen, főleg ha tudtam, hogy egyenesen a szerkesztőségéből érkezik, nem haza megy először, hanem ide, mert tudja, hogy Bandi várja. Eleinte furcsa volt neki, hogy Zoli elmegy, nézett utána bánatos tekintettel, de aztán megnyugodott. Végző soron a kutya is olyan, mint a gyerek, hamar elszomorodik, aztán hamar meg is vigasztalódik valamivel, vagy ha meg nem is, de elfogadja, hogy nincs mit tenni, a helyére kullog és alszik, vagy vár türelmesen, amíg újabb érdekes dolog nem történik, amiben neki részt kell vennie.

Nem tudhatom, Zoli milyen esemény után dönthette el, hogy visszaköltözik hozzánk Jutkától. Az az igazság, nem is kérdeztem, sem tőle, sem Jutkától, mert egyszer ő is eljött. Már sokkal bátrabban kérdezett, majdnem úgy, mintha régi barátnök volnánk. Én a konyhaasztalnál ültem, éppen a kávé ittam a késői ebédem után. Már majdnem öt óra is elmúlt, amikor csöngettek. Nem várok senkit, futott át bennem, meg még az a képtelen gondolat is talán, hogy épp jókor jön, aki jön, igaz, nem jelentkezett be, de kávé mindenestre kaphat, most főtt le, friss. És akkor ott állt az ajtóban Jutka.

Megint csak az udvariasság tartott vissza, hogy a beszélgetésünk alatt többször el ne nevessem magamat. Egyszer föl is álltam, úgy tettem, mintha nagyon sürgősen a mosogatóhoz kellene mennem, leöblíteni a kezemet vagy a kiskanalamat, hogy álcázzam a derűltségemet. Nem mondhatnám, hogy káröröm volt bennem, bár talán annak kellett volna lennie, inkább jót mulattam rajta magamban, amikor kibökte, hogy jobb lenne, ha Zoli visszaköltözne hozzám. Ő legalábbis úgy látja, és mit szólnék hozzá, ha itthonról járna el hozzá, ugyanúgy, mint régen, amikor még csak titokban látogatta meg egyszer-egyszer az elején. Igaz, nem túl gyakran, de feljáromgatott hozzá. És ahogy így magyarázkodott, nekem komoly erőfeszítembe telt, hogy hangosan fel ne nevessek, mert nem pont ezekkel a szavakkal mondta, de ez volt az értelme. Akkor jött a kiskanálmosság. Ahogy csorgott a kezemre víz a csap alatt, elképzeltem, milyen arccal jön majd haza Zoli. Mint a kisgyerek, aki gyónni készül, és minél közelebb ér a gyóntatófülkéhez, annál jobban érzi, hogy minden elkövetett bűnének súlya a vállára nehezedik.

Hogy mi változott azzal, hogy Zoli hazaköltözött? Semmi. Régóta úgy éltünk mi már előtte is, mint két testvér, inkább mint férfi és nő, akik házastársak, de szerintem az emberek nagy része így él huszonöt-harminc év

után. Az persze nem mindegy, hogy mennyire túrik el szó nélkül a másik bogarait, mert minden azon múlik. Valakinek engednie kell.

Zoli hazaköltözött, én nem kérdeztem meg Jutkától, hogy a ruháit ezentúl ő fogja mosni, vagy rám marad, de nem is volt rá szükség, hiszen Zoli már képes rá, hogy hetente egyszer megtöltse a mosógépet, és nem keveri össze a fehér ruhát a színessel.

Nem, nem lettem Jutka barátnője, de nem is az ellensége. Lehet, hogy furán hangzik, de én nem csinálok nagy ügyet semmiből, beérem annyival, ha békén hagynak. Lehet, hogy Zolit is ezért engedtem el olyan könnyen. Mikor itthon vagyok, már úgy jár-kelek a házban, mint az árnyék. A kórházról nem kérdez, mert tudja, hogy most miben vagyunk, inkább elvonul a szobájába, hogy a jelenlétével se zavarjon. Itthon is van munkám, a kórházban nem ér véget a napom. Olyan kevesen vagyunk, hogy bent most sem mire nem jut időm. Pedig én az a fajta orvos vagyok, aki a szaklapok cikkeit is elolvassa. Ha már ilyen mostoha körülmények között vagyunk kénytelenek dolgozni, akkor legalább szakmailag legyünk topon, mindig ezt mondtam a kollégáknak is, most meg különösen.

Nem, hátráltatni nem hátráltatott, korlátozni sem korlátozott soha. Nem is maradtam volna együtt vele, ha megteszi. Nem erről van szó, hanem inkább sajnáltam, hogy nem tudok igazán odafigyelni rá, nem tudok partner lenni a dolgaiban, nem érdekelnek a madarai, nem érdekel, mit játszott a Barça. Még amikor ülünk ketten a vacsoránál, akkor is az jár a fejemben, hogy vajon a kis Réka hogy van odabent. Tudod, aki daganatos gyerekekkel foglalkozik, annak kicsit más a világgépe, mint az átlagemberé. Ugye, nem kell részleteznem?

Nem tudom, megunták-e egymást Jutkával, vagy Zoli egyszerűen elkényelmesedett a tél folyamán, az utóbbi időben mindenesetre rendre arra jöttem haza, hogy Zoli nem ment el, itthon ül. Hát te?, kérdeztem tőle, mikor megláttam, bár fölösleges is volt kérdeznem, az arcára volt írva a válasza, úgyhogy meg se álltam, kibújtam a csizmámból, és úgy, ahogy voltam, harisnyában, de kabátostul mentem be egyenesen a nappaliba, a konyhapulthoz, ledobtam a szatyromat, ráborultam, és nevettem hangtalanul, csak utána mentem vissza letenni a kabátomat.

Nem tudom, más mit szólna, ha meghallaná, hogy elment tőlem a férjem, mi több, az új barátnője kérte el tőlem, majd szép lassan visszaóvakodott, én pedig szó nélkül ezt is eltűrtem. Pedig ha valaki kérdezne, csak annyit mondanék rá, hogy egyszer élünk. És elhívnám magammal egy napra a kórházba, hogy nézzen körül.

Mikor az orvosira mentem, már akkor tisztában voltam vele, hogy az én munkám nem fog ott véget érni, hogy hazamegyek a kórházból, és mindent elfelejtek. Zoli kellett mellém, aki az évek folyamán szó nélkül eltűrte, hogy sokat éjszakázom, ő volt többet a gyerekekkel, a kutyával, aztán miután a gyerekek elmentek, már csak a kutyával.

Én a munkámmal mindenre tudok magyarázatot adni. Hogy ezt hogy értem? Amit az előbb is mondtam. Bárki bejöhet velem egy napra a kórházba, rögtön más színben fogja látni a világot. Még csak ez a vírus sem kell hozzá. Szerintem Zolit is ez a bizonyosság hozta vissza. Szerelmes lett, elmúlt. Mellettem nem lehetett az az erős férfi, aki ott áll támasznak a gyenge nő mellett, de kimondva-kimondatlanul tudta, hogy nekem mégiscsak ő a támaszom. Ezért is jött vissza. Én pedig hálás vagyok neki. És nemcsak a kutya miatt.